

Marta Gębala

Rola stylu życia oraz ekspozycji na prenatalne hormony płciowe w kształtowaniu składu ciała i dystrybucji tkanki tłuszczowej u młodych kobiet

Streszczenie

Tematyka dotycząca rozwoju biologicznego człowieka nieodłącznie związana jest z uwarunkowaniami genetycznymi oraz środowiskowymi. Jest to proces przemian, który nie przebiega jedynie w oparciu o informacje zapisane w materiale genetycznym, ale również pod wpływem bodźców środowiskowych. Szerokie spektrum czynników sprawia, że zależny od wspomnianych czynników rozwój biologiczny, różnicuje poszczególne jednostki.

Pod koniec ubiegłego wieku piśmiennictwie naukowym pojawiły się informacje wskazujące na to, że stosunek długości drugiego palca ręki (2D) do czwartego (4D), znany jako wskaźnik długości palców (2D:4D) wykazuje dymorfizm płciowy. Dowiedziono, że wskaźnik jest kształtowany we wczesnym etapie życia płodowego pod wpływem zarówno czynników genetycznych jak i hormonów płciowych. Wartość wskaźnika 2D:4D związana jest między innymi z dystrybucją tkanki tłuszczowej, wskaźnikiem talia-biodra (WHR), cechami motorycznymi, a także płodnością czy autyzmem. Wskaźnik palców odzwierciedla proporcje prenatalnych hormonów płciowych, dlatego może być szeroko wykorzystywany w biologii rozwoju oraz medycynie. Najnowsze badania naukowców wskazują na znaczny wzrost odsetka osób z nadwagą oraz otyłością, ale również osób z niedowagą i zaburzeniami odżywiania. Zagadnienie to jest przedmiotem badań, a także obaw, związanych z obniżoną aktywnością fizyczną. Sytuacja ta może prowadzić do konsekwencji zdrowotnych, rzutujących na dalsze funkcjonowanie wyżej wymienionej grupy. Dorastająca młodzież, jak i młodzi dorośli borykają się z problemem nadwagi otyłości, a badacze alarmują, że coraz więcej młodych osób prowadzi sedentarny tryb życia.

Głównym celem pracy było określenie roli stylu życia w tym trybu życia i aktywności fizycznej oraz ekspozycji na prenatalne hormony płciowe w kształtowaniu składu ciała młodych kobiet.

Badana grupa 408 studentek Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu znajdowała się na pograniczu okresu adolescencji i dorosłości. Wiek metrykalny znajdował się w przedziale od 18 do 22 lat. Okres ten charakteryzują liczne przemiany, które nierzadko przybierają gwałtowny charakter. Czas studiów jest niezwykle istotnym momentem w życiu młodych

kobiet. Niejednokrotnie stają przed ogromem nowych sytuacji i obowiązków. Jest to moment, kiedy studentki rozpoczynają samodzielne mieszkanie, muszą decydować o sposobie odżywiania, czy trybie życia.

Nowatorski charakter badań wynika z uwzględnienia wpływu wielu czynników, co daje szeroki, holistyczny pogląd, a także w przyszłości daje możliwość odpowiedniego doboru aktywności oraz zastosowania specjalistycznych programów prewencyjnych mających na celu podniesienie świadomości na temat prozdrowotnego trybu życia wśród młodych osób.

Przeprowadzone w niniejszej pracy badania wykazały, że styl życia oraz ekspozycja na prenatalne hormony płciowe istotnie wpływa na kształtowanie składu ciała oraz dystrybucję tkanki tłuszczowej młodych dziewcząt. Co więcej badania wykazały, że na szczególną uwagę zasługuje rola stylu życia w kontekście zdrowia oraz prewencji chorób, natomiast ekspozycja na prenatalne hormony płciowe ukazuje kierunek predyspozycji do uprawniania aktywności fizycznej. Stale rosnący odsetek młodych kobiet z nadwagą i otyłością oraz wprowadzone restrykcje związane z epidemią COVID- 19, które w wielu przypadkach spowodowały ograniczenie aktywności, zdają się być niepokojącą prognozą na przyszłość, dlatego tak istotne jest poszerzanie badań w dotyczących tej tematyki.